

Motion till riksdagen

1988/89:So17

av Ann-Cathrine Haglund m.fl. (m)
med anledning av skr. 1988/89:94 om
försöksverksamheten inom hälso- och sjukvården
med utdelning av sprutor och kanyler till
narkotikamissbrukare

Ett av vår tids största problem är utan tvekan drogmissbruket. Narkotika är ett dödligt gift med katastrofala effekter för liv och hälsa. Dessutom har det förorsakat det svenska samhället en dyster brottutveckling. Denna insikt har bl.a. givit riksdagen anledning att kriminalisera narkotikamissbruket. Mot denna bakgrund ter det sig verklighetsfrämmande att riksdagen skulle medge att man nu tillhandahåller verktygen till missbrukarna, vilket skulle underlätta ett fortsatt missbruk och brottsliga handlingar.

Mot denna bakgrund tar vi bestämt avstånd från varje tanke på att en fri utdelning eller ett fritt utbyte av sprutor och kanyler till missbrukare skall tillåtas förekomma. Vi hänvisar till de motiv till förman för en restriktivare narkotikapolitik som redovisas i motion 1988:89:So207 om alkohol- och narkotikapolitiken.

I sin skrivelse till riksdagen konstaterar regeringen att det ännu är för tidigt att uttala sig om vilka effekter som en utdelning av sprutor har beträffande dels spridningen av HIV-smitta bland de intravenösa missbrukarna, dels omfattningen av missbruket. Regeringen redovisar dock att den – för att få underlag för en vetenskaplig utvärdering – är beredd att godta en treårig försöksverksamhet med utdelning av rena sprutor och kanyler på högst fyra platser om vissa villkor kan uppfyllas.

Vi anser i likhet med regeringen att det ej finns vetenskaplig grund för att anse att man kan förhindra spridning av HIV genom att starta flera utbytesprogram. Vi kan ej instämma i socialstyrelsens slutsats att fördelarna med en kontrollerad sprututbytesverksamhet överväger nackdelarna. Ej heller kan vi biträda socialstyrelsens förslag till fortsatt och utbyggd försöksverksamhet. Socialstyrelsens förslag står i klar strid mot riksdagens restriktiva hållning att eliminera alla led i narkotikahanteringen, ett förhållningssätt i samklang med ansträngningarna att begränsa HIV-smittan. En verksamhet med utdelning av rena sprutor och kanyler till narkotikamissbrukare kan således inte godtas utifrån dagens kunskaper och färdigheter.

Om det finns förutsättningar att göra en strikt vetenskaplig utvärdering av metodens effekter, vill vi efter stor tvekan dock inte motsätta oss en försöksverksamhet i mycket begränsad omfattning. Till regeringens villkor för försöksverksamheten vill vi lägga följande:

Försöksverksamhet får medges på högst tre platser i landet. Hållbara garantier måste skapas för att verksamhet med utbyte av sprutor och kanyler

ej förekommer utanför försöksverksamheten. Inga nya storstadsområden utanför Malmö-Lund-området får komma i fråga för försöksverksamhet. Om verksamheten i Malmö-Lund skall fortsätta, skall den dock utformas så att den ger underlag för vetenskaplig utvärdering, annars skall den avbrytas. Inga ungdomar under 22 år får ingå i försöken.

Vidare måste programmet, analogt med metadonprogrammet, regleras noggrant genom väl definierade intagningskriterier, ett enhetligt förfarande samt en integrering av verksamheten i den redan existerande behandling som socialtjänsten och den frivilliga narkomanvården tillhandahåller. Sammanfattningsvis innebär våra villkor att försöksverksamheten endast får medges om ett strikt vetenskapligt studium kan garanteras. Vidare förutsätts att riksdagen fortlöpande underrättas om de rön som nås.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om villkoren för fortsatt försöksverksamhet med utbyte av sprutor och kanyler till narkotikamissbrukare.

Stockholm den 13 mars 1989

Ann-Cathrine Haglund (m)

Bertil Persson (m)

Ingegerd Troedsson (m)

Inger René (m)

Gullan Lindblad (m)